

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Etika v ošetrovatelství

“Tento výukový materiál vznikl za přispění Evropské unie, státního rozpočtu ČR a Středočeského kraje“

Mgr. Škrabová Helena – duben 2009

Etika v ošetrovatelství

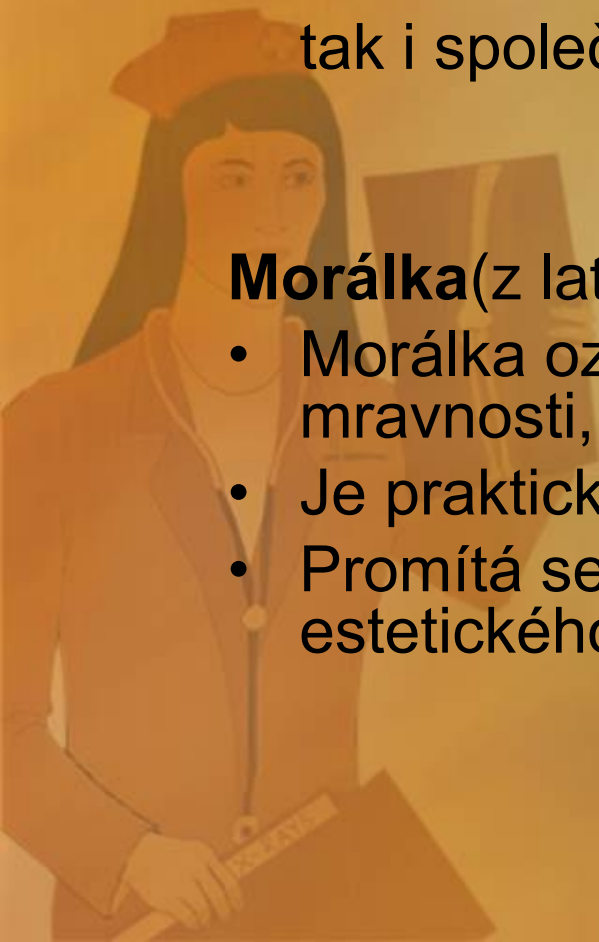

Etika (z řec. *ethos* – mravnost)

- Věda o mravnosti. Je teorií mravnosti, zkoumá zákonitostí mravního chování jedinců i společnosti.
- **Zdravotnická etika** – zabývá se etickou problematikou zdravotnictví
- **Ošetrovatelská etika** je součástí jak zdravotnické, tak i společenské etiky.

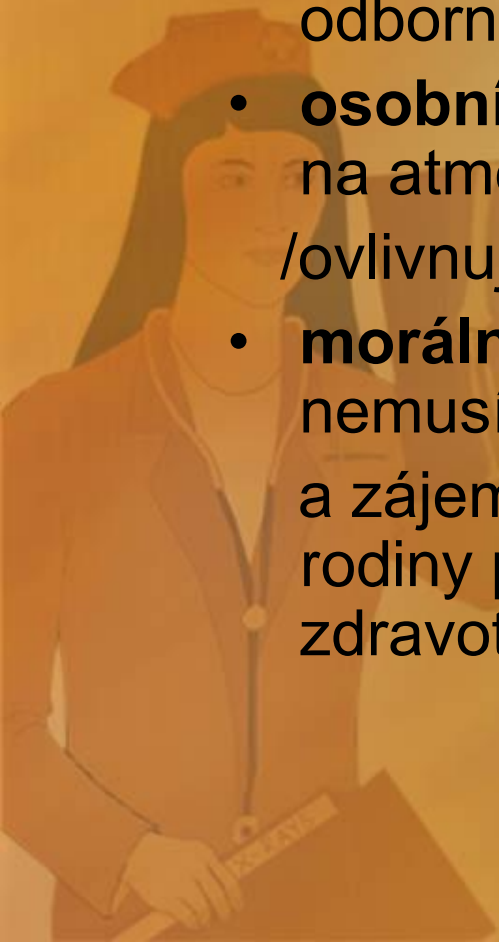
Morálka(z lat. *mos* – mrav, *moralis* – mravní)

- Morálka označuje soubor pravidel uznávané mravnosti, které lidé dodržují ve svém chování.
- Je praktickým vyjádřením etiky.
- Promítá se do našeho chování, jednání, řeči, estetického cítění, svědomí...

Co je předmětem ošetřovatelské etiky ?

- **vztah a postoje ošetřujícího ke klientovi**, které se projevují verbálním i neverbálním způsobem při všech odborných činnostech
- **osobní i profesní vztahy zdravotníků**, které působí na atmosféru pracoviště
/ovlivňují pracovní spokojenost, výkonnost, motivaci/
- **morální problémy ošetřovatelství**- morální přístup nemusí být vždy jednoznačný (např. blaho, prospěch a zájem nemocného nemusí být totožný se zájmem rodiny pacienta, rozpor může nastat i v úsilí lékaře a zdravotní pojišťovny)

Základní etické požadavky kladené na sestru

ÚCTA K LIDEM

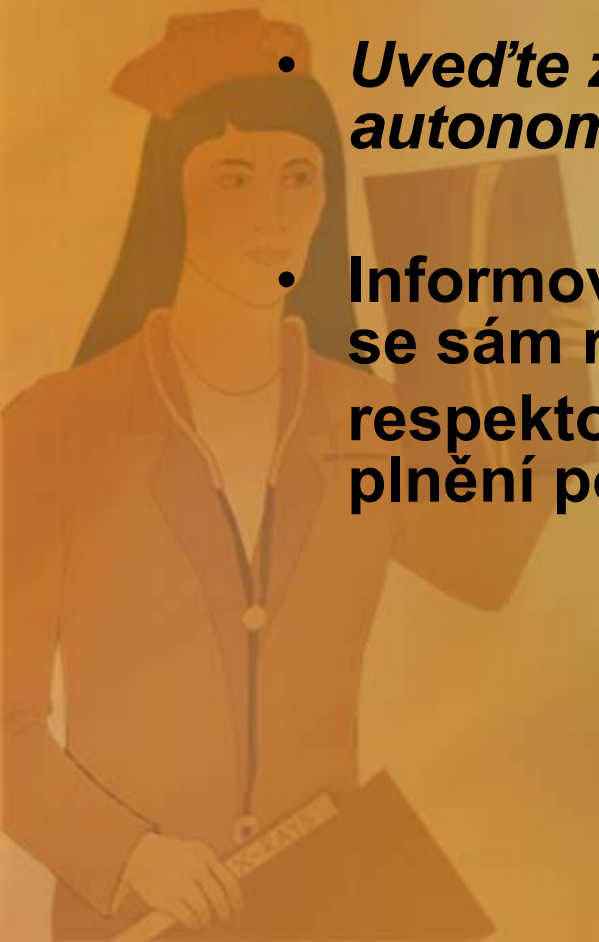
Znamená, že sestra respektuje lidskou důstojnost bez ohledu na rasu, pohlaví, víru, věk...

- *Jak sestra respektuje důstojnost nemocného ??***
- Slušné chování, empatie, představení se, informování N, respektování studu,ohleduplnost ke starým, nemohoucím , umírajícím,k dětem ... respektování náboženských či kulturních odlišností, rozpoznává potřeby N a plní je, chrání N před bolestí,utajení informací,povzbuzení a podpora, ..**

RESPEKTOVÁNÍ NEZÁVISLOSTI - AUTONOMIE

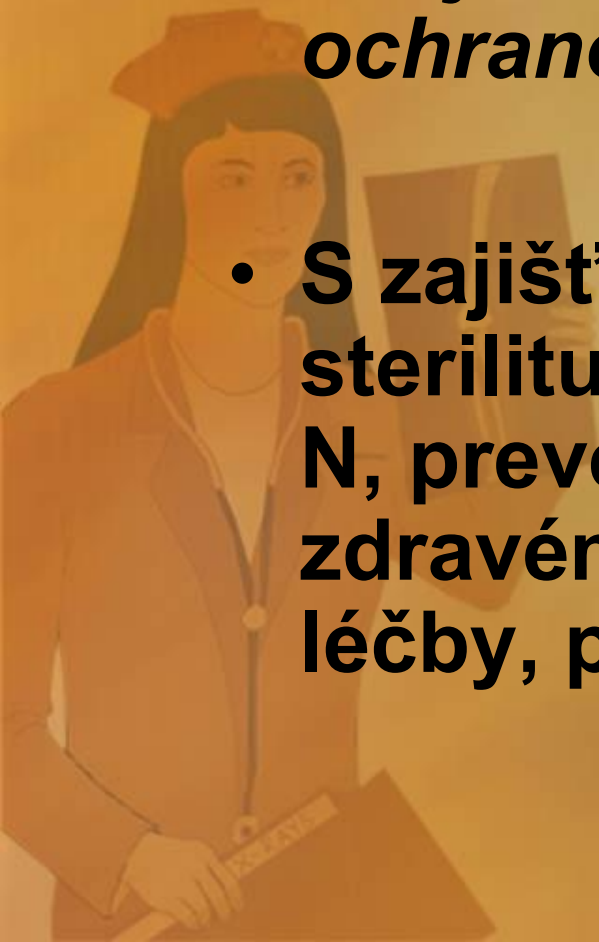
Znamená právo N rozhodovat se a jednat svým způsobem

- *Uved'te způsoby, jak může S respektovat autonomii N*
- Informovat N vhodným způsobem, umožnit N aby se sám rozhodl, požádat o souhlas s výkonem, respektovat jeho nesouhlas, respektovat způsob plnění potřeb – kulturní odlišnosti....

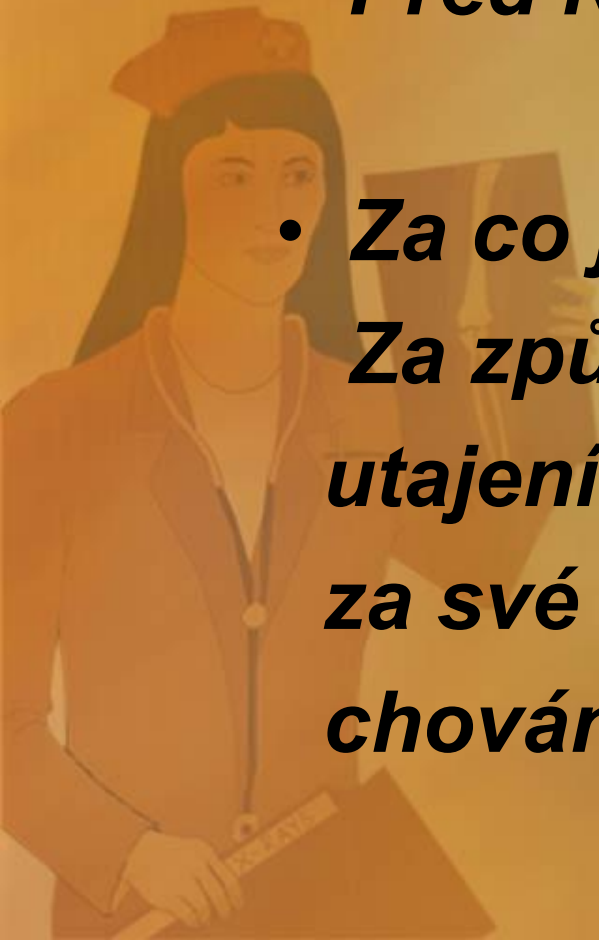
OCHRANA ZDRAVÍ NEMOCNÉHO

- *Jakými způsoby může sestra přispět k ochraně zdraví N ??*
- **S zajišťuje prevenci - dodržuje sterilitu a hygienu, dbá na bezpečnost N, prevenci komplikací, vede N ke zdravému způsobu života, dodržování léčby, podává informace N i rodině,...**

ZODPOVĚDNOST

- ***Před kým je sestra zodpovědná ??
Před N, rodinou, členy zdrav. týmu,***
- ***Za co je sestra zodpovědná ??
Za způsob ošetřování, mlčenlivost,
utajení informací, za plnění úkolů,
za své vzdělávání, za své zdraví,
chování..***

OCHRANA PRÁV NEMOCNÝCH

Sestra chrání práva a zájmy nemocných

- ***Jak ??***
- ***Dodržuje a respektuje práva N, seznamuje s nimi N, dbá na to, aby jim N rozuměl a mohl je uplatňovat, hájí N***

Etický kodex České asociace sester

Etický kodex vyjadřuje základní standard pro jednání sestry s nemocným, jeho rodinou, komunitou i veřejností.

Určuje obecná pravidla, která vyjadřují, jaké morální hodnoty sestra ve své profesi uznává a respektuje.

- Je formulován jako instrukce k chování
- Pomáhá sestře řešit obtížná etická rozhodnutí
- Každá sestra by měla kodex znát a snažit se jeho principy aplikovat do své práce

Etická pravidla ošetrovateľské péče.

Sestra a spoluobčan

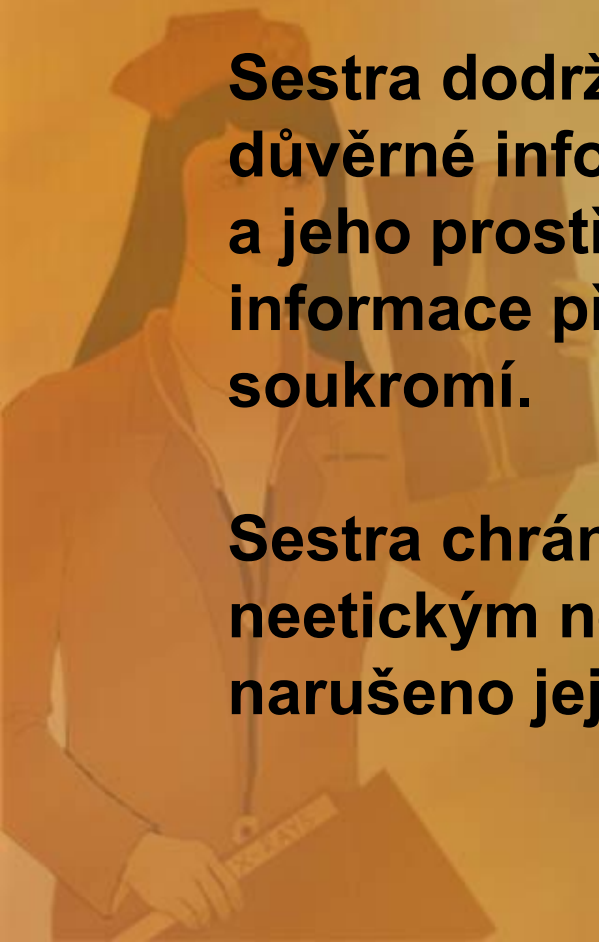
Sestra spoluzodpovídá za péči poskytovanou občanům, kteří ji potřebují. Při poskytování ošetrovatelské péče respektuje náboženské přesvědčení člověka, jeho životní hodnoty a zvyky. Snaží se mu zajistit takové podmínky, které budou vyhovovat jeho individuálním potřebám.

Sestra je spoluzodpovědná za aktivity, které vedou k uspokojení zdravotních a sociálních potřeb občanů patřících k ohroženým, zranitelným a rizikovým skupinám obyvatelstva.

Sestra zabezpečuje, aby jednotlivci, rodině a komunitě bylo poskytnuto dostatečné množství informací, které jim umožní vyslovit informovaný souhlas s navrhovanou péčí a s ní související terapií.

Sestra dodržuje povinnost mlčenlivosti, chrání důvěrné informace o osobních poměrech pacienta a jeho prostředí. Pečlivě hodnotí, komu může tyto informace předat. Hájí pacientovo právo na soukromí.

Sestra chrání pacienta i veřejnost v situaci, kde je neetickým nebo protiprávním zákrokem jiné osoby narušeno jejich bezpečí a zdravotní péče.

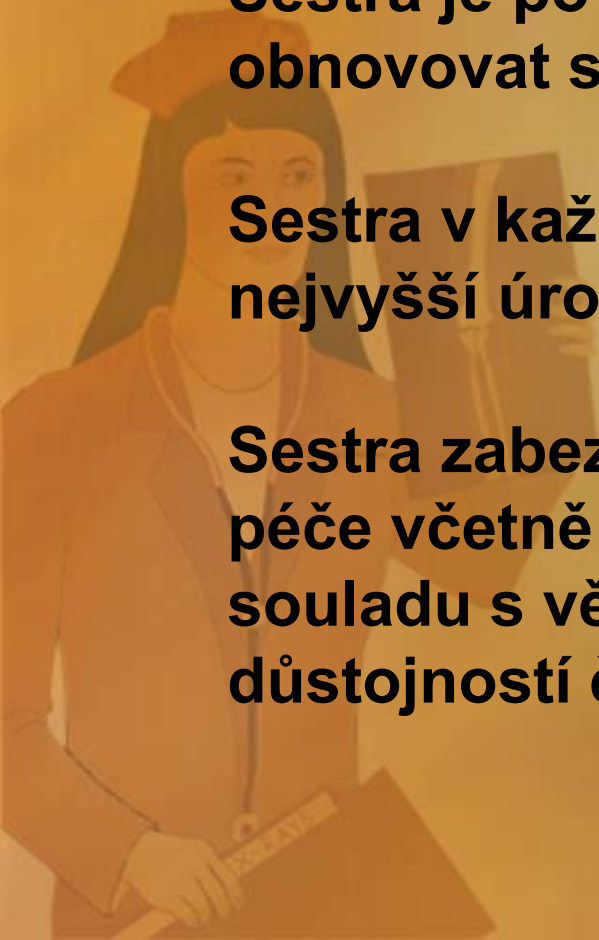
Sestra a ošetrovateľská praxe

Sestra nese plnou zodpovednosť za ošetrovateľské činnosti, ktoré v praxi provádí.

Sestra je povinná se celoživotne vzdelávať a obnovovať své odborné vedomosti a dovednosti.

Sestra v každej situácii usiluje o dodržiavanie co najvyššej úrovne ošetrovateľskej péče.

Sestra zabezpečuje, aby poskytovaná ošetrovateľská péče včetně použitia zdravotníckej techniky byly v súlade s vedeckým pokrokom, bezpečnosť a dôstojnosť človeka a s dodržiaváním lidských práv.

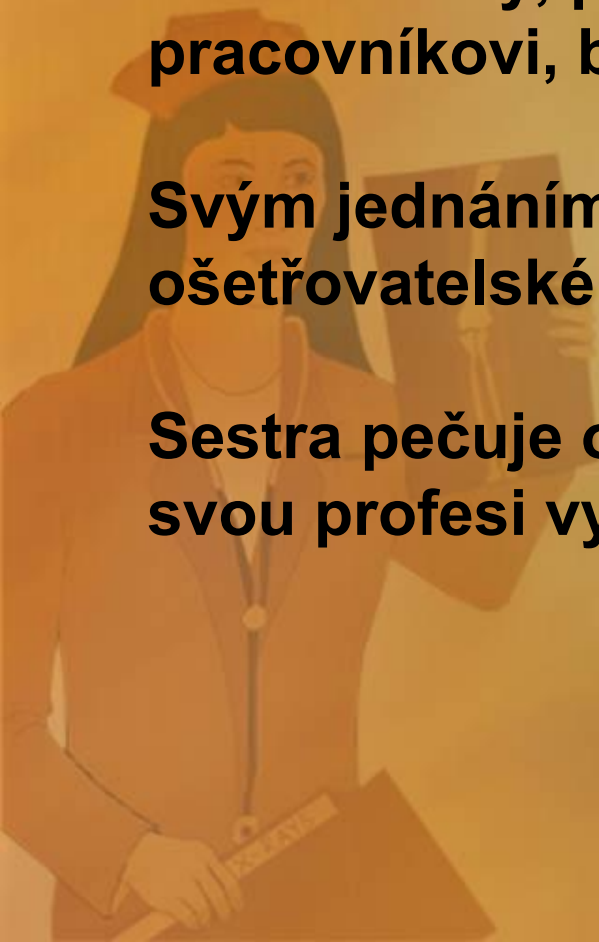

Je-li sestra pověřena určitým úkolem, bere na sebe zodpovědnost za jeho provedení jenom v případě, že je k tomu kvalifikována.

Rovněž vždy, pokud určitou činnost předává jinému pracovníkovi, bere v úvahu, zda je pro ni kvalifikován. □

Svým jednáním přispívá sestravždy k dobré pověsti ošetrovatelského povolání.

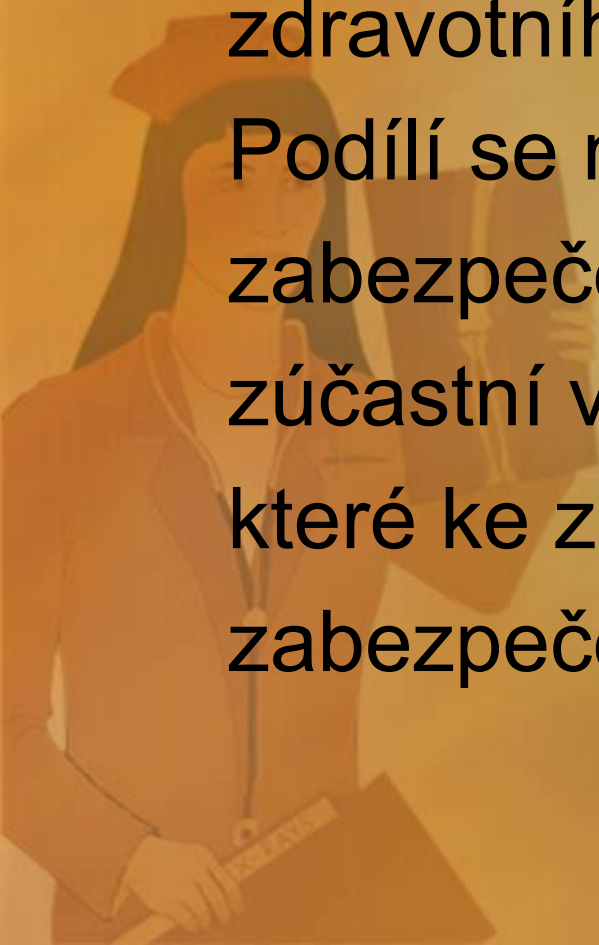
Sestra pečuje o své osobní zdraví, aby byla schopna svou profesi vykonávat s plným nasazením.

Sestra a společnost

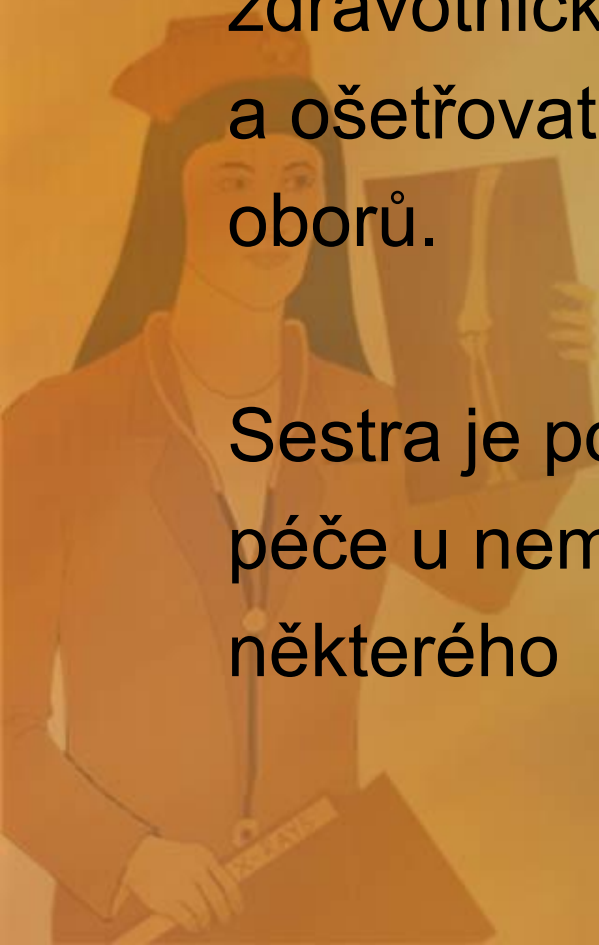
Sestra spoluzodpovídá za úroveň zdravotního uvědomění spoluobčanů. Podílí se na zdravotním a sociálním zabezpečení obyvatelstva. Iniciativně se zúčastní všech společenských aktivit, které ke zlepšení zdravotního a sociálního zabezpečení obyvatelstva směřují.

Sestra a spolupracovníci

Sestra úzce spolupracuje se všemi zdravotnickými pracovníky, členy zdravotnického a ošetrovatelského týmu, i s pracovníky dalších oborů.

Sestra je povinna účinně zasáhnout, pokud je péče u nemocného ohrožena jednáním některého spoluzaměstnance.

Sestra a povolání

Sestra je povinna realizovat co možná nejvyšší úroveň zdravotní a ošetrovatelské péče.

Sestra se aktivně účastní při definování odborné náplně ošetrovatelské péče založené na vědecko-výzkumných poznatcích.

Sestra je povinna dodržovat přijaté standardy ošetrovatelské péče v klinické praxi, standardy managementu a vzdělávání, účastní se vytváření standardů.

Sestra se aktivně podílí na ošetrovatelském výzkumu.

Sestra usiluje prostřednictvím profesní, odborové nebo jiných organizací o přiměřený plat a důstojné pracovní podmínky pro ošetrovatelské pracovníky.

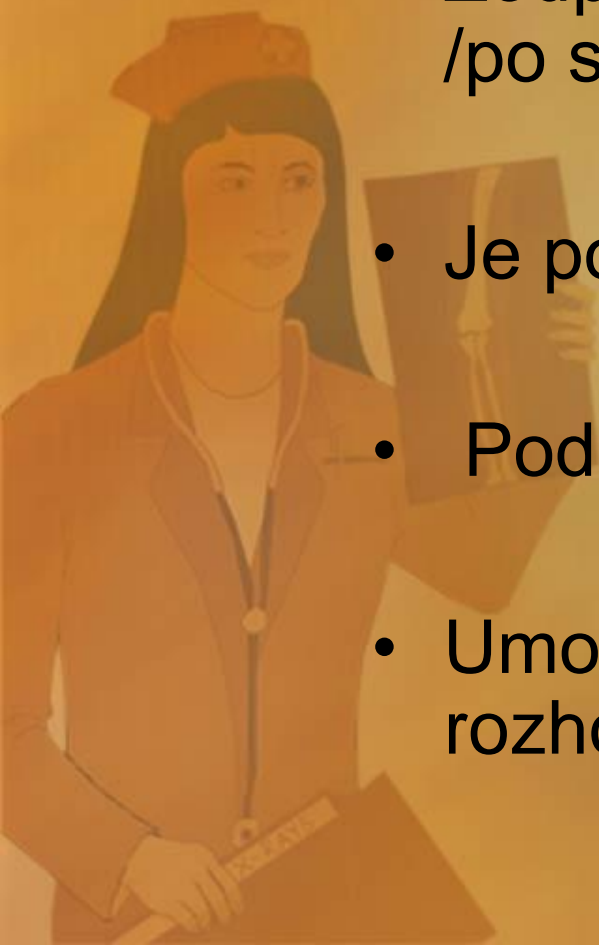

Pravidla ošetrovateľskej etiky

- shrnutí na závä-

- S respektuje osobnost N – jeho zvyky, kulturu, rasu, náboženství, jeho individuální potřeby
- Zodpovídá za péči, kterou N poskytuje /po stránce odborné i lidské/
- Je povinna se odborně vzdělávat
- Podává N dostatek informací
- Umožňuje N ,aby o sobě mohl sám rozhodovat – respektuje autonomii N

- Chrání informace o N, dodržuje mlčenlivost
- Za všech okolností ochraňuje práva a zájmy N
- Vykonává pouze úkoly, pro které má kvalifikaci či pověření
- S pečuje o své zdraví
- S zvyšuje zdravotní sebeuvědomění spoluobčanů
- Dbá na prevenci, předchází komplikacím

- Spolupracuje s ostatními členy zdravot. týmu
- Podílí se na vědeckém výzkumu
- Usiluje o zvyšování prestiže ošetrovatelské profese

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

- <http://szs.tabor.indos.cz/Projekt/index.html>
- Ošetřovatelství- M Rozsypalová, A. Šafránková
- Čítanka pocitů- J. Bělík